

Moedervlekken, Naevi, Naevi Naevocellularis

Wat zijn het?

Moedervlekken zijn licht tot donker gekleurde vlekjes of verhevenheden van de huid. Bij moedervlekken is er sprake van een concentratie van cellen die pigment kunnen vormen, de zgn. melanocyten. De concentratie van de melanocyten en de mate waarin deze cellen pigment produceren bepalen de kleur van de moedervlek.

Moedervlekken staan sterk in de belangstelling omdat bij elke moedervlek de (overigens zeer kleine) kans bestaat dat deze ontaart in een melanoom, een agressief soort huidkanker die uitgaat van 'ontspoorde' melanocyten. Zie ook bij: 'moedervlek en melanoom' Afhankelijk van de vorm van de moedervlek en de aard van de pigmentcellen worden moedervlekken in verschillende groepen ingedeeld.

Hoe ontstaan moedervlekken?

Waarom moedervlekken ontstaan is niet precies bekend. Sommige moedervlekken bestaan al bij de geboorte. Dit zijn de zogenoemde congenitale moedervlekken. De meeste moedervlekken ontstaan tussen het 3e en 40e levensjaar. Erfelijke aanleg lijkt een belangrijke rol te spelen, evenals zonverbrandingen op de kinderleeftijd.

Moedervlek en melanoom

Moedervlekken hebben een (zeer) klein risico om te ontaarden in melanoom. Melanoom is een zeer agressieve vorm van huidkanker die al in een vroeg stadium kan uitzaaien (metastaseren). Wanneer het melanoom in een vroeg stadium ontdekt en verwijderd wordt

is de kans dat het melanoom al uitgezaaid is klein en de de overlevingskans uitstekend. Omdat het melanoom in de huid gelocaliseerd is en dus goed zichtbaar is worden melanomen gelukkig vaak tijdig ontdekt.

Welke moedervlekken hebben een vergroot risico om melanoom te worden?

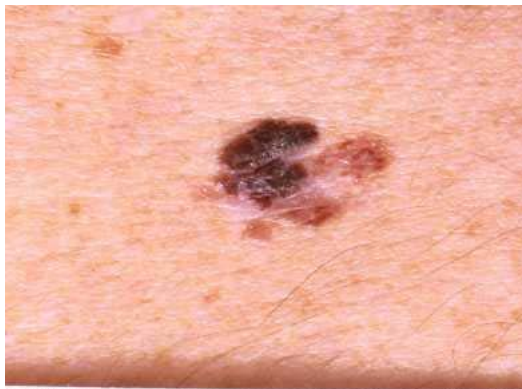
Kleine egaal bruin gepigmenteerde op de huid gelegen moedervlekken komen veel voor en hebben een bijzonder laag risico op onttaarding in melanoom.

Een laag risico hebben tevens de kleine congenitale (aangeboren) moedervlekken, vooral als ze kleiner zijn dan 4 cm. Vaak zijn deze moedervlekken met donkere haren begroeid.

De vlakke, in het niveau van de huid gelegen moedervlekken, die op latere leeftijd zijn ontstaan hebben weer een iets grotere kans om te ontaarden in melanoom.

De vlakke, wisselend gekleurde moedervlekken (ook wel atypische moedervlekken genoemd) lopen weer een groter risico dan de moedervlekken uit de laatst genoemde groep. Benadrukt moet worden dat zelfs de kans dat een atypische moedervlek 'ontaardt' nog steeds erg klein is.

Een groot risico op melanoomontwikkeling hebben grote aangeboren moedervlekken (groter dan ca. 8cm). Hoe groter de moedervlek, hoe groter het risico op melanoom.

wisselend gepigmenteerde, onregelmatige vlakke moedervlek: hoger risico

Verwijderen van moedervlekken

Bolle, op de huid gelegen moedervlekken kunnen vaak goed door afschaven of coaguleren (wegbranden) worden verwijderd. Vlakke moedervlekken en voor melanoom verdachte plekken worden altijd verwijderd d.m.v. een excisie. Nadere uitleg met een fotoreportage over een dergelijke ingreep vind U hier.

Waar kunt u zelf op letten?

Moedervlekken die geleidelijk of plotseling gaan veranderen zijn verdacht en moeten gecontroleerd worden. Dit geldt ook voor moedervlekken die nieuw ontstaan en er heel anders uitzien dan de andere moedervlekken op uw huid.

De veranderingen waar u op moet letten zijn:

- Groter worden
- Geheel of gedeeltelijk van kleur veranderen
- Steken, jeuken en/of pijn
- Bloeden

Neemt u een van deze veranderingen waar, dan is het belangrijk uw huisarts of dermatoloog te raadplegen! Een snelle beoordeling is van groot belang.